

## התקנות האירופאיות להגנה על מידע (GDPR) – תקציר (למסמך המלא) לקהילת החוקרים באוניברסיטת תל-אביב

הגנה על מידע אישי לפי כללי האיחוד האירופי עשויה להיות רלבנטית לכל פעילות אקדמית או מחקרית. משום כך, על קהילת האוניברסיטה להבין את הנושא, לבדוק את תחולתו לגביה וליישמו במקרים הרלבנטיים. מטרת מדריך זה היא להציג את הנושא, להדגיש מתי הוא חל ועל מי, ולתת כלים לפעילות האוניברסיטאית היום יומית. המדריך אינו מתייחס להיבטים אחרים של אתיקה, שאותם יש לבחון בנוסף.

נדגיש כי כללי האיחוד האירופי אינם באים במקום החקיקה הישראלית, ולעיתים גם חקיקה אחרת (כמו במחקרים אמריקאים). ויש לבחון את הדרישות הרלבנטיות בכל מקרה ומקרה. רשויות האוניברסיטה, ובכללם רשות המחקר, עומדים לרשותכם בכל מקרה של ספק או שאלה.

יש חשיבות גדולה להתייחסות נכונה לנושא הגנת המידע:

- כיבוד החוק וזכויות נושאי המידע.
- הגדלת הסיכויים לקבלת מענקי מחקר אירופאים ואחרים, ניהולם בפועל וקבלת תשלום מהקרן בסופם.
- הימנעות מקנסות, עיכוב מחקרים והפסקתם.
- הפחתת המשאבים הנדרשים לנושא, מה שמפנה זמן לפעילות האקדמית עצמה.

התקנות הכלליות של האיחוד האירופי להגנה על מידע (General Data Protection Regulations – GDPR) שנכנסו לתוקף במאי 2018 חוללו מהפכה באופן שבו מידע אישי נאסף, נשמר, מעובד, מועבר ואף מושמד. **מהפכה זו לא פסחה על קהילת האוניברסיטה: היא משליכה במישרין על פעילות האוניברסיטה כולה לרבות המחקר, על האופן שבו הצעות מחקר שמוגשות לאיחוד האירופי נבחנות, על אופן ניהול המחקרים והן על שיתופי פעולה עם גורמי מחקר באקדמיות ברחבי עולם בכלל ובאירופה בפרט.**

### ה-GDPR חל על:

"עיבוד" של "מידע אישי". שני המונחים מוגדרים בשפה מאד רחבה והם לוכדים בחובם כל פעולה – מאיסוף מידע, אחסנתו, עיבודו ועד להשמדתו – בקשר עם כל אדם שאפשר לזהותו (כולל אם אינו נקוב בשמו).

### על מי הוא חל:

- מי שפועל בתחומי האיחוד האירופי.
- מי שפועל מחוץ לתחומי האיחוד האירופי אם הוא -
  - מציע "מוצרים ושירותים" ליחידים בתחומי האיחוד. פעילות אקדמית בכלל, ומחקרים מסוימים, בפרט בתחומי מדעי החברה, עלולים לבוא בתחום זה;
  - מנטר התנהגות של יחידים בתחומי האיחוד. לשון זו מופנית לניטור מקוון, המאפיין ניסויים מסוימים במדעי החברה, אבל גם לניטור בריאותי ואחר, היכול להיות כרוך במחקרים שבתחומי הרפואה ומדעי החיים;
- מי שפועל במימון האיחוד האירופי ימצא שהוא כפוף לחלק מעקרונות ה-GDPR מפני שהם נקלטו לתוך כללי האתיקה החלים על מחקרים במימון האיחוד.

## החובות העיקריים לפי ה-GDPR:

### אופן עיבוד המידע:

- יש לעבד את המידע באופן חוקי, הוגן ושקוף.
- המידע ייאסף רק למטרה מוגדרת ומפורשת.
- המידע שיאסף יהיה המינימום החיוני למטרת עיבוד המידע.
- המידע יהיה מדויק וכשזה הדבר נחוץ יישמר מעודכן.
- המידע יישמר רק למשך הזמן המינימלי הדרוש למימוש הסיבות שלשמן נאסף ולא מעבר לזה.
- המידע יעובד באופן מאובטח.
- 

**זכויות נושא המידע (data subject).** זכויות אלו הן בליבת ה-GDPR והפרתן גוררת קנסות כבדים:

- **זכות הגישה.** כל נושא-מידע זכאי לגשת למידע האישי שמעובד אודותיו.
- **זכות התיקון.** הזכות לתקן מידע שגוי ולהשלים מידע חסר.
- **הזכות להישכח.** לכל נושא-מידע יש זכות לדרוש כי המידע אודותיו יימחק. לכך סייגים שונים.
- **זכות הניידות.** נושא-המידע רשאי לדרוש שהמידע אודותיו ייוצא לתבנית שגורה בתעשיית המידע כך שאפשר יהיה להעבירו לצד שלישי.